

מה מוסקיטו אל הקאנברה

(יורשו המפלטי של ה"מטוס-לכל-משימה" הבריטי במלחמת-העולם השנית).

תאמין כמעט, של תפקיד-קבע או משימות-הסתגלות ארעיות לה זכה ה"מוסקיטו" בשנות פעלו והתפתחותו. אין תמה, כי במשך השנים הגיעו לכלל גיבוש וייצור למעלה מארבעים גירסות של ה"מוסקיטו". בהתאם לגלגוליה-התפקידים השונים שהוטלו עליו מדי פעם. גם החומר ממנו נבנה, גרם בודאי במשהו לשימוש רחב זה ב"מוסקיטו" — שכן העץ, בתורת היסוד-העיקרי במבנהו, הקל על תעשיית-המטוסים הבריטית את בעיית השגתם של סוגי-מתכת מסוימים. אך מעל לכל גרמו לכך תכונות-הטיס שלו, שנבעו מההצלחה הבלתי-שכיחה של "דה-האבלינד" בעיצוב גופו של האוירון באשר לסגור לותיו האוירודינמיים והאחרות, אף בתקופת מטוס-המפלט, שנפתחה עתה, אין עדין לבטל את סגולותיו אלו של ה"מוסקיטו" — באשר למהירות, לזריזות ולמהימנות.

עתה ננעל פרק נכבד בהתפתחותו של המטוס הקל "לכל-המשימות": — לקראת שנת 1951 הופיע ונמסר לשימוש המטוס מספר 7.781. (מספר בלתי-שכיח בתולדות תעשיית-כלי-טיס) מסוג ה"מוסקיטו", על גלגוליו — ואתו תמה פרשת ייצור ה"יתושים" עזייה-עוקץ וקליה-כנף. את מקומם בחילה-האויר המלכותי, וכנראה שלא רק בו בלבד, מתחיל לרשת המפציץ הדו-מפלטי הקל "קאנברה". המטוס החדש ("מוסקיטו" עצמו, בשעתו) מוכר עתה רש-מית רק בתורת מפציץ-קל ** אך, רבות הסברות כי כבר בקרוב תופענה בבריטניה יחידות מטוס-יקרב ליליים מצוידי "קאנברה". וכן אין כמעט ספק כי גם שאר התפקי-לום, וביחס למשימות-יקרב טקטיות לסוגיהן) אף הם יפלו בודאי בחלקו של ה"קאנברה". לעת-עתה, לשם ציון בודאי בחלקו של ה"קאנברה". לעת-עתה לשם ציון להערכת הבלתי-רגילה לה זכה האוירון הבריטי החדש, מן הראוי להזכיר כי ארצות-הברית ביקשו — ואף קיבלו — את ההרשאה לבנין ה"קאנברה" על ידי מפעלים אמריקאים, למען ישמש בתפקידים הג'ל בחילה-האויר שלהם, עד אשר יטופח טיפוס מקורי-אמריקאי של מטוס-מפלטי, שיצלה כמוהו לתפקידים שהוזכרו כאן. אכן, לענין ה"קאנ-ברה" עוד יהיה בודאי צורך לשוב, באחת החוברות הבאות של "מערכות", ולעמוד על כמה שאלות מענינות הכרוכות בהפעלתו הצפויה של מטוס חדש זה, אשר יש המנבאים לו עתיד פורה, בדומה לזה של ה"מוסקיטו" בעבר.

כמעט כל אחד מחילות-האויר הדגולים יצא ממלחמת-העולם כשיכולתו להצביע לפחות על אחד מסוגי-המטוסים שטיפח כעל סוג, שבו הצליח הצלחה מובהקת, שאחרים לא זכו להגיע אליה. בדרך הטבע הוא, שלרוב נרשמו הצלחות כאלו באותו שטח מבצעי (ואותה מגמה של פיתוח כלי-טיס), שבו היתה האימה זקוקה ביותר לכוחות רבי-מעש ולהישג-יקרב.

הרוסים, למשל, שהיו זקוקים בראש-הראשונה לסיוע-במהודק בזירות-היקרב היבשתיות הנרחבות שלהם, נודעו בשל ה"שטורמוביק" (מטוס-הסער שלהם) על גירסותיו השונות. ואילו האמריקאים, שהתרכזו בהפצצות-יום איסטרטגיות, עלו במהלך המלחמה מ"מצודות-מעופפות" סתם (B-17) ל"מצודות-מעופפות" רבתי (B-29).

בשנותיה הראשונות של המלחמה היה הישגם המובהק של הבריטים מטוס-היקרב נושא-8"מכ" (ה"ספיטפיר" אך גם ה"האריקין", שגם לו יד רבה במעשה-ההצלחה שב"מערכת-בריטניה"). אולם, עם גבור התקפת-הנגד האוירית של הבריטים מעל ליבשת-אירופה, ועם התמורה באופי המאבק בשמי בריטניה עצמה עד היותו ל"דור-קרב" בין המפציץ למטוס-המלכוד הליליים — נת-פרסם ביותר שמו של ה"מפציץ-הקל" הבריטי החדש, ה"מוסקיטו" בנוי-העץ, המהיר מכל אשר נודע עד אז בסוג מטוסים זה, למען הדיוק, יצוין מיד כי ההגדרה "מפציץ-קל" * לא ביטאה את "משימת-היסוד" הראשון-נית של ה"מוסקיטו", שנתגונת אח"כ גיוזנים וגלגולים רבים ביותר, והיתה רק לאחת ממשימותיו השונות: מפציץ-קל; "מפציץ-יקרב" (ולמען הדיוק — מטוס-יקרב המבצע גם משימות הפצצה-טקטית, וביחוד בסיוע ישיר לגייסות); מטוס-יקרב יומי (ביחוד — לטנחים גדולים יחסית); מטוס-יקרב לילי; מטוס סיוור-יצילום (וביחוד למרחקים, ולגובה רב); מפציץ לילי; "מטוס-גישוש" ליחידות מפציץ-לילה בינוניים או כבדים; "מטוס-חדירה" לפגיעות, במבודד, במטרות מצומצמות ותינויות ביותר בעומק ארץ-האויב; או — ל"ליווי-מגן למפציצים"; ולעתים, במרחקים לא גדולים מדי מחופי-הארץ — אף מטוס-בילוש-שפגע, במלחמה נגד צוללות וספינות-פשיטה אויבות (ביחוד — במסגרת רשת-תצפיות-ואזעקות ימית וחופי-ראדארית). כזאת הנה הרשימה הארוכה, שלא

* או "המפציץ-הבינוני" — כי נראה שהגדרות אלו לגבי לא היו בגדר קביעות מוחלטת.

קאנברה — בירת הקהילה הפדרטיבית של אוסטרליה.

** בירת דיוק — "בינוני", אך מצבו היחסי במערכת כוחות-האויר דיוק מקביל בהרבה ל"ל".